

Vastaus valtuustoaloitteeseen kaupunkikonsernin ja erityisesti sen keskeisten tytäryhtiöiden toiminnasta ja tuloksesta tiedottamisesta

9831/00.05.00/2025

Kaupunginvaltuusto 19.05.2025 § 45

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Jyrki Hyttinen, Jenny Hasun, Timo Lehmusmetsän, Liisa Varjolan ja Pekka Korpivaaran jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kaupunkikonsernin ja erityisesti keskeisten tytäryhtiöiden tiedottamisen tulee olla nykyistä avoimempaa ja yksityiskohtaisempaa

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunkikonsernin ja erityisesti sen keskeisten tytäryhtiöiden toiminnasta ja tuloksesta tiedotetaan nykyistä avoimemmin ja yksityiskohtaisemmin kaupunginvaltuustolle ja myös kaikille kuntalaisille.

Tytäryhtiöiden merkitys on kaupunkikonsernissa suuri sekä tulonmuodostuksen että riskienhallinnan näkökulmasta. Niiden määrä on myös ollut tasaisessa kasvussa, kun kaupungin toimintoja on sinänsä perustellusti yhtiötetty. Osa konserniyhtiöistä muodostaa lisäksi oman alakonserninsa, joten konsernirakenne on monitasoinen, ja konsernin hallinta saattaa olla niin valtuustolle kuin etenkin kuntalaisille epäselvä.

Konserniyhtiöt toimivat luonnollisesti osakeyhtiölainsäädännön mukaisesti, mikä määrittää omistajan mahdollisuudet vaikuttaa yhtiön toimintaan. Sitä tarkennetaan vuonna 2024 päivitetyllä konserniohjeella. Konserniohjeen mukaisesti konsernin omistajaohjauksesta vastaa kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto

Valtaosa keskeisistä konserniyhtiöistä toimii joko monopolistisesti ja ainakin hyvin rajoitetusti markkinaehtoisella toimialalla ja joukossa on myös In-house yhtiöitä sekä yhtiöitä, joiden toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa ja sitä kautta osinko- tai muita tuottoja omistajalle, vaan yhtiömuoto on katsottu muista syistä parhaaksi tavaksi järjestää toimintoja.

Tiedottaminen konserniyhtiöiden toiminnasta ei mielestämme ole niin avointa kuin kuntaomisteisilta yhtiöiltä tulee nykyisin edellyttää. Jopa vuotuiset yhtiöiden tilinpäätöstiedot puuttuvat julkistettavalta elinvoima- ja työllisyysjaoston esityslistalta ja pöytäkirjasta. Samat tiedot on saatavilla kuitenkin hyvin pian julkisista rekistereistä, joten perusteita ko menettelylle on vaikea löytää. Tätäkin olennaisempaa olisi avoin ja julkinen tiedottaminen yhtiöiden tuloksetuksesta joko neljännesvuosittain kuten julkisesti noteeratuilla yhtiöillä on tapana tai kaupungin osavuositarkastuksen kanssa samassa rytmissä neljän kuukauden välein.

Yhtiöiden toimintaa säätelevässä OyL:ssa ei ole estettä sille, etteikö yhtiön johdon ja hallituksen päätöksellä yhtiön asemasta voida avoimemmin tiedottaa, kunhan se ei tuota yhtiölle minkäänlaista haittaa tai vahinkoa. Ottaen huomioon yhtiöiden aseman markkinoilla, on vaikea löytää edes kilpailullisia näkökohtia, joista tällaista haittaa tai vahinkoa voisi koitua. Pikemminkin avoimuus omistajaa, eli kaupunginvaltuustoa sekä kuntalaisia sen välillisenä edustajana, kohtaan olisi päätöksenteossa yhtiöille edullista ja niiden edun mukaista.

Myös tarkastuslautakunnalle avoimempi ja yksityiskohtaisempi tieto olisi varmasti hyödyllistä sen arvioidessa sekä yhtiöiden toimintaa että koko kaupunkikonsernin tuloksellisuutta.

Aloitteen tavoitteeksi esitämme, että keskeiset kaupungin konserniyhtiöt velvoitetaan tiedottamaan liiketoimintakohtaisesta tuloskehityksestään ja keskeisistä taloudellisista tapahtumistaan sekä uusinvestoinneistaan kaupunginvaltuustolle vähintään kahdesti vuodessa, joista toinen voi olla konserniohjeessa oleva konsernipäivä. Kuntalaisille tiedottaminen voi olla tätä suppeampaa.

Tiedotuslinjaa ja -tapoja on syytä tarkastella yhdessä yhtiöiden ja kaupungin kanssa. Mikäli yhtiössä katsotaan jonkin olennaisen tiedon julkistamisen tuottavan yhtiölle haittaa tai vahinkoa siten kuin OyL määräyksissä tarkoitetaan, tulee se yhtiön erikseen tapauskohtaisesti perustella.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 29.09.2025 § 233

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, [tuukka.forsell\(at\)kouvola.fi](mailto:tuukka.forsell(at)kouvola.fi)

Elinvoimapalveluiden, kehittämispalveluiden vastaus aloitteeseen:

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa esitetään tiivistetysti, että ”Kaupunkikonsernin ja erityisesti keskeisten tytäryhtiöiden tiedottamisen tulee olla nykyistä avoimempaa ja yksityiskohtaisempaa. Allekirjoittaneet esittävät, että kaupunkikonsernin ja erityisesti sen keskeisten tytäryhtiöiden toiminnasta ja tuloksesta tiedotetaan nykyistä avoimemmin ja yksityiskohtaisemmin kaupunginvaltuustolle ja myös kaikille kuntalaisille.

Lisäksi aloitteessa esitetään, että keskeiset kaupungin konserniyhtiöt veloitetaan tiedottamaan liiketoimintakohtaisesta tuloskehityksestään ja keskeisistä taloudellisista tapahtumistaan sekä uusinvestoinneistaan kaupunginvaltuustolle vähintään kahdesti vuodessa, joista toinen voi olla konserniohjeessa oleva konsernipäivä. Kuntalaisille tiedottaminen voi olla tätä suppeampaa.

Tiedotuslinjaa ja -tapoja on syytä tarkastella yhdessä yhtiöiden ja kaupungin kanssa. Mikäli yhtiössä katsotaan jonkin olennaisen tiedon julkistamisen tuottavan yhtiölle haittaa tai vahinkoa siten kuin OYL määräyksissä tarkoitetaan, tulee se yhtiön erikseen tapauskohtaisesti perustella.”

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupungin tytäryhtiöt tiedottavat toiminnastaan elinvoima- ja työllisyysjaoston määrittelemän vuosikellon mukaisesti. Tiedon jakamista ja raportointia määrittelee myös kaupunginvaltuuston hyväksymä konserniohje, jossa on kerrottu yksityiskohtaisemmin, miten yhtiön tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan. Konserniohjeessa korostetaan avointa tiedottamislinjaa kaupungin tytäryhtiöille. Tämä koskee kaikkia yhtiöitä.

Uutena asiana on konserniohjeeseen lisätty tiedoksiantovelvollisuus kaupungin elinvoima- ja työllisyysjaostolle koskien myös kaupungin tytäryhtiöiden tyttäriä. Taloudelliset tiedot tulee toimittaa jatkossa myös näiden osalta kaupungille tiedoksi.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 24.9.2025 mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Aloite on tärkeä ja korostaa tiedonkulun merkitystä kaupungin päätöksenteossa ja valtuutettujen työssä. Kouvolan kaupungin omistajaohjauksesta vastaavat viranhaltijat jakavat näkemyksen siitä, että avoin ja ajantasainen tiedottaminen on keskeistä kaupungin hallinnon ja sen omistamien yhtiöiden toiminnassa.

Kaupunki on sitoutunut edistämään valtuutettujen tiedonsaantia monin tavoin. Vuosittain järjestettävä konsernipäivä tarjoaa valtuutetuille arvokasta tietoa kaupungin omistamien yhtiöiden toiminnasta, strategiasta ja ajankohtaisista asioista. Lisäksi kaupungin yhtiöt raportoivat säännöllisesti elinvoima- ja työllisyysjaostolle osavuositarkastusten yhteydessä. Näillä toimintatavoilla pyritään

varmistamaan, että valtuutetut saavat kattavan ja ajankohtaisen kuvan yhtiöiden toiminnasta.

On kuitenkin tärkeää huomioida, että kaupungin omistamat yhtiöt ovat osakeyhtiölain alaisia ja toimivat itsenäisesti. Osakeyhtiölain mukaan yhtiöiden tiedottamislinjauksista vastaa yhtiön hallitus. Kaupungin konserniohjeessa on painotettu avoimen tiedottamisen periaatetta, ja kaupungin yhtiöitä on kehoitettu noudattamaan tätä periaatetta mahdollisimman hyvin.

Tiedottamisen osalta on kuitenkin huomioitava, että kaupungin konserniyhtiöt ovat toimialaltaan hyvin erilaisia. Osa yhtiöistä toimii monopolimaisesti ja osa toimii täysin markkinaehtoisesti. Tämä vaikuttaa yhtiöiden päätöksiin tiedotuslinjansa osalta. Markkinoilla toimivilla yhtiöillä on erityinen intressi suojella liikesalaisuuksiin kuuluvia tietojaan.

Tiedottamisen kehittäminen on jatkuva prosessi, ja kaupunki on valmis arvioimaan ja tarvittaessa uudistamaan käytäntöjään, jotta valtuutetuille tarjottava tieto tukee entistä paremmin heidän päätöksentekoa ja tehtäviään. Kaupungin johtoryhmä ja konsernihallinto seuraavat tiedonkulun toimivuutta ja keskustelevat aktiivisesti yhtiöiden kanssa avoimuuden ja tiedottamisen kehittämisestä.

On tärkeää, että myös valtuutetut nostavat esille kaupungin toiminnan avoimuuden ja tiedonkulun merkityksen. Kaupunki jatkaa työtään varmistaakseen, että valtuutetut saavat tarvitsemansa tiedon laadukkaasti ja oikea-aikaisesti.

Lisätietoja: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, [tuukka.forsell\(at\)kouvola.fi](mailto:tuukka.forsell@kouvola.fi), kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva, puh. 020 615 7124, [karoliina.kanerva\(at\)kouvola.fi](mailto:karoliina.kanerva@kouvola.fi)

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.
2. todeta, että vuosittain järjestetään valtuutetuille konsernipäivä, joka tarjoaa ajantasaista tietoa kaupungin omistamista yhtiöistä. Lisäksi kaupungin yhtiöt raportoivat säännöllisesti elinvoima- ja työllisyysjaostolle osavuosisikastausten yhteydessä. Kaupunki on valmis arvioimaan ja tarvittaessa uudistamaan käytäntöjään, jotta valtuutetuille tarjottava tieto tukee entistä paremmin heidän päätöksentekoa ja tehtäviään. Kaupungin johtoryhmä ja konsernihallinto seuraavat tiedonkulun toimivuutta ja keskustelevat aktiivisesti yhtiöiden kanssa avoimuuden ja tiedottamisen kehittämisestä.
3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 13.10.2025

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.
2. todeta, että vuosittain järjestetään valtuutetuille konsernipäivä, joka tarjoaa ajantasaista tietoa kaupungin omistamista yhtiöistä. Lisäksi kaupungin yhtiöt raportoivat säännöllisesti elinvoima- ja työllisyysjaostolle osavuosikatsausten yhteydessä. Kaupunki on valmis arvioimaan ja tarvittaessa uudistamaan käytäntöjään, jotta valtuutetuille tarjottava tieto tukee entistä paremmin heidän päätöksentekoa ja tehtäviään. Kaupungin johtoryhmä ja konsernihallinto seuraavat tiedonkulun toimivuutta ja keskustelevat aktiivisesti yhtiöiden kanssa avoimuuden ja tiedottamisen kehittämisestä.
3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös: